

چهل حدیث در احکام بانوان

ترجمه: الأربعون النسائية

تألیف:

محمد بن شاکر الشریف

ترجمه:

اسحاق دبیری رحمته

چهل حدیث در احکام بانوان	عنوان کتاب:
الأربعون النسائية	عنوان اصلی:
محمد بن شاکر الشریف	تألیف:
اسحاق دبیری <small>رحمته</small>	ترجمه:
حدیث و سنت - متون احادیث - احادیث نبوی	موضوع:
اول (کاغذی)/(دیجیتال)	نوبت انتشار:
آبان (عقرب) ۱۳۹۴ شمسی، ۱۴۳۶ هجری	تاریخ انتشار:
	منبع:

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

فهرست مطالب.....	أ.....
مقدمه مترجم	۱.....
مقدمه مؤلف	۳.....
[باب ماندن زن در خانه‌اش بهتر از خارج شدن از آن است، حتی اگر هم بسوی مسجد باشد].....	۵.....
[باب جایز بودن خروج زنان برای قضای حاجت خود].....	۵.....
[باب اینکه خروج زن از خانه باعث مفسده و فتنه خواهد شد].....	۵.....
[باب اینکه نباید زن از خانه‌اش بیرون رود مگر به اجازه شوهر، و اگر اجازه نداد درست نیست خارج شود].....	۶.....
[باب منع کردن زن از استعمال عطر و بوی خوش هنگام بیرون رفتن او به سوی مسجد و غیر از مسجد].....	۷.....
[باب منع کردن زنان از اظهار و آشکار نمودن زینت و آرایش هنگام بیرون رفتن از خانه].....	۷.....
[باب نهی و منع کردن زنان از سفر بدون محرم].....	۸.....
[باب: اینکه بایستی در مسجد دروازه‌ای مخصوص و ویژه زنان باشد].....	۸.....
[باب: برای زنان رفتن به وسط و میان راه جایز نیست].....	۹.....
[باب: طواف کردن زنان بدون اختلاط و آمیزش با زنان].....	۹.....
[باب: منع کردن مردان از داخل شدن به زنان نامحرم].....	۱۰.....

- [باب: مجالس و کلاس درس مخصوص زنان در جای مستقل از مردان در وقت احتیاج به آن] ۱۰
- [باب: جنازه را مردان حمل می‌کنند نه زنان] ۱۱
- [باب: منع کردن زنان از دخول به استخر شنا و مانند آن] ۱۱
- [نهی کردن زن از اینکه برهنه خود را به زن دیگری بچسپاند، و اینکه زن برای شوهرش زنان دیگر را توصیف نماید] ۱۲
- [باب منع کردن زن از سخن در مقابل مردان نامحرم، مگر در وقت ضرورت] ۱۲
- [باب: حرام بودن نیاحت و واویلا هنگام فوت کردن شخص، و جایز بودن گریه] ۱۳
- [باب: جایز بودن سلام مرد بر زن، و سلام زن بر مرد هنگامی که از فتنه ایمن باشد] ۱۳
- [باب: جایز بودن سخن گفتن مردان با زنان، و زنان با مردان هنگام ضرورت بدون هیچ شک و تردید] ۱۴
- [باب: جایز بودن اینکه زن خود را بر مرد صالح عرضه کرده و درخواست ازدواج با او کند] ۱۴
- [باب: اینکه زن را نباید مجبور کرد با کسی که او را نمی‌خواهد به ازدواج درآورد، و اگر ولی و سرپرست او به طور اجبار او را با کسی که نمی‌خواهد به ازدواج بیرون آورد، ازدواج او باطل است] ۱۵
- [باب: جایز نیست که زن هنگام ازدواج شرط بگذارد که بعد از مرگ شوهرش ازدواج نکند] ۱۵
- [باب: حرام بودن اینکه زن از شوهرش بدون هیچ سبب طلاق یا خلع بخواهد] ۱۶

- [باب: جایز بودن سرود دخترهای کوچک و دپ زدن هنگام عروسی و مانند این و گوش کردن مردها به آن] ۱۶
- [باب: اینکه حق شوهر بر همسر خود بسیار است] ۱۷
- [باب: فرشتگان زنی که در شب فراش شوهرش را ترک می کند او را لعنت می کنند تا اینکه صبح کند] ۱۷
- [باب: تحریم کفران العشیر (کفرورزیدن به نعمت های شوهر)] ۱۸
- [باب: اگر شوهر همسر خود را به معصیت و گناهی دعوت نمود، باید زن از آن گناه اجتناب ورزیده و دعوت او را قبول نکند] ۱۸
- [باب: اینکه جایز نیست که زن از مال خود هدیه دهد مگر به اجازه شوهرش] ۱۹
- [باب: خدمتکاری زن به شوهر و کسانی که شوهر سرپرستی آنها را به عهده دارد] ۲۰
- [باب: واجب بودن نفقه زن و فرزندانش بر شوهر] ۲۱
- [باب: تحریم تغییردادن خلق و آفریده خدا برای خوشگلی و زینت و آرایش] ۲۱
- [باب: منع کردن زن از پوشیدن لباس های تنگ که حجم جسم را نمایان می کند، و از لباس های شفاف که جسم را آشکار می نماید، و از لباس های کوتاه که تمامی جسم را نمی پوشانند، و از جمع کردن مو بر بالای سر (کاکل) و حرام بودن همه اینها] ۲۲
- [باب: نهی کردن زن از رساندن موهای غیر، و موهای جعلی آوردن و زیادکردن مو با آن موهای دروغین و بیان اینکه این عمل از اخلاق یهودیان است] ۲۳
- [باب: نهی زنان در جعلی کردن لباس و تظاهر به آنچه به آنها داده نشده] ۲۴

- [باب پوشیدن زنان کفش‌های بلند و بیان اینکه این عمل از کردار زنان یهود است] ۲۴
- [باب: نهی کردن زن از اینکه موی سر خود را در حج و غیر از حج بتراشد] ۲۵
- [باب: رنگ کردن دست‌ها و پاهای زن] ۲۶
- [باب: پوشاندن زن صورت خود را در حضور مردان نامحرم، ولی اگر مرد نامحرم نبود جایز است صورت خود را نمایان کند] ۲۶
- [باب: برای زن پوشیدن لباس حریر (أبریشم) و طلا جایز است] ۲۷
- [باب: پوشیدن لباس معصفر و مانند آن برای زنان مباح است] ۲۷
- [باب: برحذر داشتن زنان از نمایان کردن زینت و آرایش خود برای مردان نامحرم، طلا و لباسی که با رنگ (معصفر) سرخ و زرد و مانند آن باشد] ۲۸
- [باب حرام بودن تشبیه زن با مردان در لباس و حرکت و سخن و مانند اینها] ۲۸

مقدمه مترجم

الحمد لله الذي خلق الزوجين الذكر والأنثى والصلاة والسلام على القائل:

خيركم خيركم لأهله وأنا خيركم لأهلي وعلى آله وصحبه أجمعين. وبعد:

زن در اسلام نقش مهمی را ایفاء می‌کند، بعضی از امتهای قبل هیچ حقی را برای زن قائل نبودند، و حق او را از او سلب می‌کردند، ولی اسلام تمامی حقوق مشروع را به زن بازگرداند.

زن نصف جامعه اسلام و بشریت را داراست، او مادر، خواهر، دختر، و وو می‌باشد.

در قرآن کریم و سنت پیامبر ﷺ هر خطابی که بر مرد می‌شود، زن نیز شامل آن است، و هیچ فرقی بین زن و مرد در شریعت اسلام وجود ندارد، تنها فرقی که بین زن و مرد است در میراث می‌باشد، آنها هم بسبب اینکه مرد مسؤولیت کامل کانون خانواده را به عهده دارد، و اوست که باید نفقه و هزینه تمامی افراد خانواده را تهیه نماید، گرچه زن او تاجر هم باشد، نفقه زن بر عهده مرد است.

ولی با اینحال خواستیم با ترجمه کردن این احادیث که ویژه خواهران می‌باشد، خدمتی به آنها کرده باشیم و بدانند که به فراموشی سپرده نشده‌اند.

امید است خداوند این عمل را خالص برای رضایت خود بگرداند، و از خوانندگان محترم التماس دعا داریم.

اسحاق دبیری

ریاض ذی حجه ۱۴۲۳هـ. ق اسفند ۱۳۸۱هـ. ش

مقدمه مؤلف

این مجموعه احادیث نبوی که متعلق به احکام شریعت است ویژه زنان می‌باشد، آن را جمع کرده و ترتیب دادم و امیدوارم نفع آن به همگان برسد، کوشیدم که فقط چهل حدیث باشد آنهم بخاطر آسان بودن حفظ آن، و تاسی به علمای سابقین که در فنون مختلف چهل حدیث را جمع آوری می‌کردند، و آن را ترتیب داده‌ام به روش کتاب و باب و تعداد آن به چهل و سه حدیث رسید، که بر خود لازم دانستم تا تمامی آن از احادیث شیخین (بخاری و مسلم) [متفق علیه] یا یکی از آنها، یا اینکه اهل و علمای حدیث حکم صحت و خوب به آن داده باشند.

به همین تعداد در شرح آن کتابی نوشته‌ام، از خداوند علی‌القدر خواهانم آن را از من قبول فرماید، و به من پاداش نیک عطا فرماید، و از اشتباهاتم بگذرد و گناهانم را ببخشد، و نیتم را اصلاح نماید، و مرا در گفتار نیک و عمل صالح و دور از فتنه و آشوب بمیراند. آمین.

محمد بن شاکر الشریف

مکه‌ی مکرمه

روز پنج‌شنبه ۱۴۲۳/۴/۹هـ.

باب ماندن زن در خانه اش بهتر از خارج شدن از آن است، حتی اگر هم بسوی مسجد باشد |

۱- عبدالله بن عمر رضی الله عنهما از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمودند: «لا تمنعوا نساءكم المساجد، وبيوتهن خير لهن»^۱.
«زنان خود را از رفتن به مساجد منع نکنید، ولی خانه هایشان (برای نماز خواندن) بهتر (و ثواب بیشتر) از مساجد دارد».

باب جایز بودن خروج زنان برای قضای حاجت خود |

۲- عائشه رضی الله عنها از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمودند: «قد أُذن أن تخرجن في حاجتكن»^۲.
«برای قضای حاجات و برطرف کردن آن به شما اجازه خروج از خانه داده شده است».

باب اینکه خروج زن از خانه باعث مفسده و فتنه خواهد شد |

۳- عبدالله بن مسعود رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمودند: «إنَّ المرأةَ عورةٌ فإذا خرجت استشرفها الشيطان، وأقرب ما تكون من وجه ربها وهي في مقر بيتها»^۳.

---

^۱ - أبو داود وابن خزيمة.

^۲ - متفق عليه.

^۳ - صحيح. الترمذی وابن خزيمة، وابن حبان.

«زن عورت است، و هنگامی که از خانه بیرون می‌رود شیطان او را زینت و آرایش می‌دهد، و نزدیکترین جا به خدایش درون خانه‌اش می‌باشد. استشرها الشیطان: او را در چشم‌های مردان زینت و آرایش می‌دهد تا به او نگاه کنند، تا آنها را فاسد کند.

اباب اینکه نباید زن از خانه‌اش بیرون رود مگر به اجازه شوهر، و اگر اجازه نداد درست نیست خارج شود]

۴- عبدالله بن عمر رضی الله عنهما روایت می‌کند که: «كانت امرأة لعمر تشهد صلاة الصبح والعشاء في الجماعة في المسجد، فقيل لها: لم تخرجين وقد تعلمين أن عمر يكره ذلك ويغار؟ قالت: وما يمنعه أن ينهاني؟ قال: يمنعه قول رسول الله صلى الله عليه وسلم: لا تمنعوا إماء الله مساجد الله»^۱.

یکی از زنان عمر رضی الله عنه نماز صبح و عشاء را در مسجد با جماعت ادا می‌کرد (در جماعت حضور می‌یافت)، پس به او گفته شد: چرا از خانه بیرون می‌روی (و نماز را با جماعت می‌خوانی) در حالیکه می‌دانی عمر از این کار خوشش نمی‌آید! در جواب گفت: چه چیز او را باز می‌دارد که مرا از این کار نهی کند؟ در جواب به او گفته شد: قول رسول الله صلی الله علیه و آله که می‌فرماید: کنیزان خدا (زنان) را از رفتن به مساجد منع مکنید.

^۱ - البخاری.

إباب منع کردن زن از استعمال عطر و بوی خوش هنگام بیرون رفتن او به سوی مسجد و غیر از مسجد]

۵- أبو موسیٰ أشعری رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمودند: «إذا استعطرت المرأة فمرت على القوم لیجدوا ریحها فهی کذا وکذا، قال قولاً شدیداً، وفي لفظ: فهی زانیة»^۱.

اگر زن به خود عطر و بوی خوش زد و بر قومی (مردان) عبور کرد تا بوی او را بشنوند، پس او چنین و چنان است، سخنی بسیار شدید و غلیظی، و در لفظ دیگر: پس او زناکار است.

إباب منع کردن زنان از اظهار و آشکارنمودن زینت و آرایش هنگام بیرون رفتن از خانه]

۶- فضاله بن عبید رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمودند: «ثلاثة لا تسأل عنهم: رجل فارق الجماعة وعصى إمامه فمات عاصياً، وأمة أو عبد أبق من سیده فمات، وامرأة غاب عنها زوجها وقد کفاها مؤونة الدنيا فتبرجت بعده، فلا تسأل عنهم»^۲.

سه نفر از آنها سؤال و پرسش مکن (که عذابشان شدید و دردناک است): مردی که از جماعت مسلمانان مفارقت کرد، و به امام و فرمانروای خود عصیان نمود، و در همان حالت فوت کرد، یعنی در حالت عصیان خود به امام فوت کرد.

و کنیز و برده‌ای که از ارباب خود فرار کرده فوت می کند، و زنی که شوهرش غایب است در حالیکه از متاع و خوشی دنیا همه چیز برایش فراهم

^۱ - حسن صحیح أخرجه أبو داود والترمذی والنسائی.

^۲ - صحیح، أخرجه أحمد والبخاری في الأدب المفرد والحاكم.

کرده سپس با اینحال تبرج می‌کند. پس دیگر از اینها سؤال و پرسش مکن که عذابشان دردناک است.
تبرج: آشکارکردن زینت و آرایش خود برای مردان.

باب نهمی و منع کردن زنان از سفر بدون محرم]

۷- عبدالله بن عباس رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می‌کند که فرمودند:
«لا تسافر المرأة إلا مع ذي محرم، ولا يدخل عليها رجل إلا ومعها محرم، فقال رجل: يا رسول الله إني أريد أن أخرج في جيش كذا وكذا، وامرأتي تريد الحج، فقال: اخرج معها» [متفق علیه].
زن مسافرت نکند مگر اینکه با محرم خود باشد.

و هیچ مردی بر او داخل نشود، مگر اینکه با او محرم باشد، یکی از صحابه گفت: ای رسول خدا! من می‌خواهم با جیش و لشکر فلانی برای جنگ بروم، و زخم می‌خواهد به حج برود، رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: با زن خود به حج برو.

باب: اینکه بایستی در مسجد دروازه‌های مخصوص و ویژه زنان باشد]

۸- نافع از عبدالله بن عمر رضی الله عنهما از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می‌کند که فرمودند: «لو تركنا هذا الباب للنساء، قال نافع: فلم يدخل منه ابن عمر حتى مات»^۱.

اگر این دروازه را فقط برای زنان می‌گذاشتیم، (یعنی فقط ویژه زنان بود) نافع گوید: ابن عمر رضی الله عنهما بعد از این سخن از آن دروازه داخل نشد تا اینکه فوت نمود.

^۱ - حسن أخرجه أبو داود.

[باب: برای زنان رفتن به وسط و میان راه جایز نیست]

۹- أبو أسید الأنصاری رضی اللہ عنہ - در حالی که از مسجد بیرون می‌رفت و مردان با زنان در راه باهم اختلاط می‌کردند و درهم می‌آمیختند - از رسول الله صلی اللہ علیہ و آله و سلم شنید که به زنان چنین فرمودند: «استأخرن فإنه ليس لكن أن تحققن الطريق، عليكم بحافات الطريق، فكانت المرأة تلتصق بالجدار حتى إن ثوبها ليلعلق بالجدار من لصوقها به»^۱.

ای زنان کنار روید که برای شما به وسط راه رفتن جایز نیست، بر شماس است که از کنار راه و جاده بروید، پس زن خود را به دیوار می‌چسباند تا اینکه لباسش به دیوار می‌چسبید، چون به شدت خود را به دیوار می‌چسباند تا برود.

[باب: طواف کردن زنان بدون اختلاط و آمیزش با زنان]

۱۰- عن ابن جریج قال أخبرني عطاء - إذ منع ابن هشام النساء الطواف مع الرجال - قال: كيف يمنعهن وقد طاف نساء النبي صلى الله عليه وسلم مع الرجال؟ قلت: أبعد الحجاب أو قبل؟ قال: أي لعمرى لقد أدركته بعد الحجاب، قلت: كيف يخالطن الرجال؟ قال: لم يكن يخالطن، كانت عائشة رضي الله عنها تطوف حجرة من الرجال لا تخالطهم^۲.

(عبدالملک) ابن هشام هنگام فرمانروائی خود طواف کردن زنان را با مردان منع کرد، گفت چگونه آنها را منع می‌کند در حالیکه زنان پیامبر صلی اللہ علیہ و آله و سلم با مردان طواف می‌کردند، گفتم: این حادثه بعد از نزول حجاب (فرض شدن

^۱ - حسن أخرجه أبو داود.

^۲ - البخاری.

حجاب) بود (یعنی طواف کردن زنان با مردان)؟ گفت: ای والله من این را بعد از فرض شدن حجاب بر زنان) دیدم، گفتم: چگونه با مردان اختلاط می کردند؟ گفت: با مردان اختلاط نمی کردند، عایشه رضی الله عنها در حال طواف از یک کنار مردان رفته و طواف می کرد و با آنها اختلاط نمی کرد.

باب: منع کردن مردان از داخل شدن به زنان نامحرم]

۱۱- عقبه بن عامر رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمودند: «إياكم والدخول على النساء، فقال رجل من الأنصار: يا رسول الله أفرأيت الحو؟ قال: الحو الموت»^۱.

وای بر شما که بر زنان داخل شوید - با زنان خلوت کنید - مردی از انصار گفت: ای رسول الله ما را از دخول حمو با خبر کن؟ آنحضرت صلی الله علیه و آله فرمود: الحمو: الموت، یعنی مرگ است.^۲

باب: مجالس و کلاس درس مخصوص زنان در جای مستقل از مردان در وقت احتیاج به آن]

۱۲- أبو هریره رضی الله عنه روایت می کند که زانی نزد رسول الله صلی الله علیه و آله آمدند و گفتند: «یا رسول الله ما نقدر عليك في مجلسك من الرجال، فواعدنا منك يوماً نأتیک، فقال: موعدکن بیت فلان، وأتاهن في ذلك اليوم ولذلك الموعد قال: فكان مما قال لهن يعني ما من امرأة تقدم ثلاثاً من الولد تحتسبن إلاّ دخلت الجنة، فقالت امرأة منهن: أو اثنان قال: أو اثنان»^۳.

^۱ - متفق علیه.

^۲ - حمو: یعنی مردی از نزدیکان شوهر.

^۳ - صحیح، أخرجه أحمد و ابن حبان.

ای رسول خدا نمی‌توانیم در مجالس مردان شرکت کنیم، پس برای ما یک روز وعده بگذار تا در آن روز نزد تو بیاییم (برای کلاس درس)، رسول الله ﷺ در جواب فرمودند: وعده شما در خانه فلانی، و در همان روز در موعد گذاشته شده، آمد و از آنچه به زنان گفته بود این حدیث بود: هیچ زنی نیست که سه فرزند خود را از دست ندهد و اجر و پاداش را از خدا بخواهد، مگر اینکه به بهشت وارد می‌شود، زنی گفت: اگر دو فرزند باشد؟! فرمودند: اگر هم دو فرزند باشد.

باب: جنازه را مردان حمل می‌کنند نه زنان

۱۳- أبو سعید الخدری رضی الله عنه روایت می‌کند که رسول الله ﷺ فرمودند: «إِذَا وَضَعْتَ الْجَنَازَةَ وَاحْتَمَلَهَا الرِّجَالُ عَلَى أَعْنَاقِهِمْ فَإِنَّ كَانَتْ صَالِحَةً قَالَ: قَدُمُونِي، وَإِنْ كَانَتْ غَيْرَ صَالِحَةٍ قَالَتْ: يَا وَيْلَهَا أَيْنَ يَذْهَبُونَ بِهَا؟ يَسْمَعُ صَوْتَهَا كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا الْإِنْسَانَ وَلَوْ سَمِعَهُ لَصَعِقَ»^۱.

هنگامی که جنازه گذاشته می‌شود و مردان آن را بر دوش خود حمل می‌کنند، اگر شخص صالح بود، می‌گوید: مرا بجلو ببرید، و اگر بدکار بود می‌گوید: وای بر او، او را به کجا می‌برید، همه چیز صدای او را می‌شنود مگر انسان و اگر انسان صدای او را بشنود بیهوش می‌شود.

باب: منع کردن زنان از دخول به استخر شنا و مانند آن

۱۴- از أبو الملیح الهذلی روایت است که بعضی از زنان شهر (حمص)^۲ اجازه دخول به عایشه خواستند. عائشه گفت: ممکن است شما از کسانی باشید که به حمامهای عمومی (استخر شنا) داخل می‌شوند.

^۱ - البخاری.

^۲ - حمص: در حال حاضر یکی از شهرهای کشور سوریه می‌باشد.

از رسول الله ﷺ شنیدم که می فرمود: «ایما امرأة وضعت ثيابها في غير بيت زوجها فقد هتكت ستر ما بينها وبين الله»^۱.
 هر زنی لباس خود را در غیر از خانه شوهرش بیرون آورد او ستر و پرده بین خود و بین خدا را پاره کرده است.

انهی کردن زن از اینکه برهنه خود را به زن دیگری بچسپاند، و اینکه زن برای شوهرش زنان دیگر را توصیف نماید]

۱۵- عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت می کند که رسول الله ﷺ فرمودند: «لا تبأشر المرأة المرأة فتنعتها ۲ لزوجها، كأنه ينظر إليها»^۳.
 نباید دو زن با جسمی برهنه به هم بچسبند، و آن را برای شوهر خود توصیف ننماید، چنانکه گویا شوهرش به طرف آن زن نگاه می کند.

اباب منع کردن زن از سخن در مقابل مردان نامحرم، مگر در وقت ضرورت]

۱۶- ابو هریره رضی الله عنه روایت می کند که رسول الله ﷺ فرمودند: «التسبیح للرجال، والتصفيق للنساء»^۴.
 تسبیح گفتن برای مردان است، و دست به هم زدن برای زنان است.
 این موضوع در وقت نماز است که وقتی امام اشتباه کرد مردان می گویند: (سبحان الله) و زنان دو دست خود را به هم می زنند.

^۱ - صحیح أخرجه الترمذی وابن ماجه.

^۲ - تبأشر: جلد و جسم او به جلد و جسم زن دیگر بدون لباس (برهنه) برسد.
 تنعتها: توصیف نماید.

^۳ - البخاری.

^۴ - متفق عليه.

باب: حرام بودن نیاخت و اوایلا هنگام فوت کردن شخص، و جایز بودن گریه]

۱۷- أم عطیه رضی اللہ عنہا روایت می کند که: «أخذ علينا النبي صلى الله عليه وسلم عند البيعة أن لا ننوح، فما وقّت منا امرأة غير خمس نسوة»^۱.
رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم هنگام بیعت با او، عهد و پیمان بست که بر شخص مرده نیاخت^۲ نکنیم، و به جز پنج زن بقیه به این عهد و پیمان وفا نکردند.

باب: جایز بودن سلام مرد بر زن، و سلام زن بر مرد هنگامی که از فتنه ایمن باشد]

۱۸- أسماء بنت أبی بکر رضی اللہ عنہا روایت می کند که رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم بر جمعی از زنان که در مسجد نشسته بودند عبور کرد و با دست خود به طرف ایشان اشاره به سلام نمود، و فرمود: «إياكن وكفران المنعمين، إياكن وكفران المنعمين»^۴.
برحذر باشید از این که بر نعمت خدا کافر شوید، و آن را دو بار تکرار نمودند.

^۱ - متفق علیه.

^۲ - النياحة: گریه و زاری با صدای بلند، و آنچه بدان ملحق می شود از به سر و صورت خود زدن، و جامه خود را پاره کردن و موی خود را تراشیدن، و غیر از این ها.

^۳ - كفران: المنعمين: این که زن درباره شوهرش بگوید: بخدا سوگند یک ساعت هم از او خیری ندیدم.

^۴ - صحيح أخرجه أحمد وأبو داود، والترمذی والبخاری في الأدب المفرد.

باب: جایز بودن سخن گفتن مردان با زنان، و زنان با مردان هنگام ضرورت بدون هیچ شک و تردید

۱۹- انس رضی الله عنه روایت می کند که رسول الله صلی الله علیه و آله بر زنی که بر قبری ایستاده و گریه می کرد عبور کرد و فرمود: «اتقی الله واصبري»^۱.
تقوا پیشه کرده صبر کن.

باب: جایز بودن اینکه زن خود را بر مرد صالح عرضه کرده و درخواست ازدواج با او کند

۲۰- انس رضی الله عنه روایت می کند که: «جاءت امرأة إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم تعرض عليه نفسها، قالت: يا رسول الله ألك إلي حاجة؟ فقالت: بنت أنس: ما أقل حياءها واسوأها، قال: هي خير منك، رغبت في النبي صلى الله عليه وسلم فعرضت عليه نفسها»^۲.

زنی آمد و خود را برای ازدواج با رسول الله عرضه نمود و گفت: آیا مرا برای ازدواج با خود می خواهی؟ دختر انس گفت: وای بر من، چقدر این زن بی حیا است، انس در جواب به دخترش گفت: این زن از تو بهتر است، او آرزوی ازدواج با پیامبر را داشت، و خود را به او عرضه نمود.

^۱ - متفق علیه.

^۲ - البخاری.

باب: اینکه زن را نباید مجبور کرد با کسی که او را نمی‌خواهد به ازدواج درآورد، و اگر ولی و سرپرست او به طور اجبار او را با کسی که نمی‌خواهد به ازدواج بیرون آورد، ازدواج او باطل است |

۲۱- عبدالله بن عباس رضی الله عنهما روایت می‌کند که: «أَنَّ جَارِيَةَ بَكَرًا أَتَتْ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَتْ أَنَّ أَبَاهَا زَوَّجَهَا وَهِيَ كَارِهَةٌ، فَخَيَّرَهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ»^۱.

دختری باکره نزد رسول الله صلی الله علیه و آله آمد و گفت که پدرش او را به ازدواج کسی در آورده که او را نمی‌خواهد و کراهت دارد، رسول الله صلی الله علیه و آله او را به اختیار خودش گذاشت.

یعنی به او اختیار داد که اگر بخواهد نزد او بماند، وگرنه او را ترک کند.

باب: جایز نیست که زن هنگام ازدواج شرط بگذارد که بعد از مرگ شوهرش ازدواج نکند |

۲۲- أم بشر گوید: «أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَطَبَ امْرَأَةَ الْبِرَاءِ بْنِ مَعْرُورٍ، فَقَالَتْ: إِنِّي شَرَطْتُ لَزَوْجِي أَنْ لَا أَتَزَوَّجَ بَعْدَهُ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ هَذَا لَا يَصْلَحُ»^۲.

رسول الله صلی الله علیه و آله از زن البراء بن معرور خواستگاری کرد، زن در جواب گفت: من با شوهرم شرط بسته‌ام که بعد از مرگ او با دیگری ازدواج نکنم، رسول الله صلی الله علیه و آله در جواب فرمود: این شرط جایز نیست.

^۱ - صحیح أخرجه أبو داود وابن ماجه.

^۲ - حسن أخرجه الطبرانی في المعجم الكبير والصغير.

اباب: حرام بودن اینکه زن از شوهرش بدون هیچ سبب طلاق یا خلع^۱ بخواهد

۲۳- ثوبان رضی الله عنه روایت می کند که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند: «أیما امرأة سألت زوجها الطلاق في غير ما بأس، فحرام عليها رائحة الجنة»^۲.
هر زنی که بدون هیچ سبب از شوهرش طلاق بخواهد بوی بهشت بر او حرام خواهد بود، یعنی بهشت را نخواهد دید.

اباب: جایز بودن سرود دخترهای کوچک و دپزدن هنگام عروسی و مانند این و گوش کردن مردها به آن

۲۴- ربیع بنت معوذ روایت می کند که: «جاء النبي صلى الله عليه وسلم يدخل حين بُني عليّ، فجلس على فراشي كمجلسك مني، فحعلت جویریات لنا یضربن بالدف ويندبن من قتل من آبائي يوم بدر إذ قالت إحداهن: وفینا نبی یعلم ما فی غد، فقال: دعی هذه وقولي بالذي كنت تقولين»^۳.
وقتی عروسی کردم پیامبر آمد و چنانکه تو نشستی نشست، و بعضی از دخترهای (کوچک) برایمان دف زده و از پدرانمان که در غزوه بدر کشته شده بودند مرثیه می گفتند، و یکی از آن دختران گفت: و در بین ما پیامبری است که آنچه فردا خواهد بود می داند، آنحضرت صلی الله علیه و آله فرمود: این جمله را بگذار و آنچه قبل از این می گفتمی بگو، مقصود انکار از (غیب دانستن پیامبر صلی الله علیه و آله می باشد).

^۱ - خلع: طلاق دادن زن با گرفتن مالی از او، یا بخشیدن کابین خودش.

^۲ - صحیح رواه أصحاب السنن.

^۳ - البخاری.

[باب: اینکه حق شوهر بر همسر خود بسیار است]

۲۵- از عبدالله بن ابی أوفی رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند: «لو كنت امرأةً أحداً أن يسجد لغير الله، لأمرت المرأة أن تسجد لزوجها، والذي نفس محمد بيده لا تؤدي المرأة حق ربها حتى تؤدي حق زوجها، ولو سألها نفسها وهي على قنب^۱ لم تمنعه»^۲.

اگر امر می‌کردم که شخصی برای غیر از خدا سجده کند، امر می‌کردم که زن برای شوهر خود سجده کند، سوگند به کسی که جانم در دست اوست، زن حق خدا را ادا نمی‌کند [یعنی از او قبول نمی‌شود] تا اینکه حق شوهرش را ادا نماید، اگر از زن خود چیزی بخواهد، گرچه بر زین شتری هم باشد او را اجابت کرده و امتناع نمی‌ورزد.

[باب: فرشتگان زنی که در شب فراش شوهرش را ترک می‌کند او را لعنت می‌کنند تا اینکه صبح کند]

۲۶- ابوهیره رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می‌کند که فرمودند: «إذا باتت المرأة مهاجرة فراش زوجها، لعنتها الملائكة حتى ترجع»^۳.
اگر زن فراش شوهرش را ترک کند، فرشتگان همچنان او را لعنت می‌کنند تا اینکه به فراشش باز گردد.

^۱ - قنب: زینی که بر کوهان (سنام) شتر گذاشته می‌شود، کنایه بر این است که فوراً امر او را اجابت می‌کند.

^۲ - صحیح أخرجه أحمد وابن ماجه و ابن حبان.

^۳ - متفق علیه.

[باب: تحریم کفران العشیر (کفرورزیدن به نعمت‌های شوهر)]

۲۷- عبدالله بن عباس رضی الله عنهما روایت می‌کند که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند: «أريت النار، فإذا أكثر أهلها النساء، يكفرن قيل: أيكفرن بالله؟ قال: يكفرن العشير، ويكفرن الإحسان، لو أحسنت إلى إحداهن الدهر ثم رأته منك شيئاً قالت: ما رأيت منك خيراً قط»^۱.

آتش جهنم به من نشان داده شد، و دیدم که بیشترین أهل و مردمان آن زن‌ها را تشکیل می‌دهند، چون کفر می‌ورزند، گفته شد: به خدا کفر می‌ورزند؟ فرمود: به شوهر خود کفر می‌ورزد، و به نیکی‌های او کفر می‌ورزند، اگر به یکی از آنها یک دنیا نیکی و خوبی بکنی، و یک خطا و اشتباه و بدی از تو ببیند، می‌گوید: هرگز و هیچ خیری از تو ندیده‌ام.

[باب: اگر شوهر همسر خود را به معصیت و گناهی دعوت نمود، باید زن از آن گناه اجتناب ورزیده و دعوت او را قبول نکند]

۲۸- از عائشه رضی الله عنها روایت است که: «أَنَّ امرأة من الأنصار زوّجت ابنتها، فتمعط شعر رأسها، فجاءت إلى النبي صلى الله عليه وسلم فذكرت ذلك له، فقالت: إِنَّ زوجها أمرني أن أصل في شعرها، فقال: لا، إِنَّه قد لعن الموصلات»^۲.

زنی از انصار دخترش را به ازدواج یکی بیرون آورد، و موهای سرش افتاد، و به نزد پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و جریان را به او عرض نمود، و گفت: شوهرش به من امر کرده که برای او موهای دیگری (باروکه) بیاورم، آنحضرت صلی الله علیه و آله

^۱ - متفق علیه.

^۲ - موصلات: کسانی که مو را به موی دیگر می‌رسانند و متصل می‌کنند.

^۳ - متفق علیه.

فرمودند: خیر این کار مکن، چون کسانیکه مو را وصل می‌کنند، لعنت شده‌اند.

باب: اینکه جایز نیست که زن از مال خود هدیه دهد مگر به اجازه شوهرش

۲۹- رسول الله ﷺ فرمودند: «لا يجوز للمرأة أمر في مالها إذا ملك زوجها عصمتها»^۱.

جایز نیست که زن وقتی شوهر کرد از مال خود هدیه کند مگر با اجازه شوهرش^۲.

^۱ - صحیح أخرجه أحمد والحاكم والنسائي وابن ماجه. وزاد: «إلا بإذن زوجها»، والنسائي بلفظ «هبة»، ولفظ: «عطية»، بدلاً من «أمر».

^۲ - در کتاب (عون المعبود شرح سنن أبي داود ۴۶۲/۹-۴۶۳) در شرح حدیث بطور خلاصه چنین آمده:

مقصود از مال خود، چون عقل و خرد زنان کم است، ناقص العقل هستند، پس نباید در مال خود تصرف کند مگر با مشورت شوهر خود، آنهم از باب ادب و استحباب، پس اینجا نهی تنزهی است، نه تحریمی، این قول بعضی از علماست.

علماء دیگر من جمله: الیث بن سعد گفته‌اند: این بطور مطلق است، پس اگر هم زن رشید و عاقل باشد برایش جایز نیست که در مال خود تصرف کند نه در مقدار ثلث آن و نه هم کمتر مگر اینکه مال ناچیزی باشد طاووس و مالک گفته‌اند که: جایز است که به اندازه ثلث و کمتر از آن صدقه دهد، اما بیشتر از آن باید با اجازه شوهر باشد.

و جمهور علماء گفته‌اند که: جایز است که بطور مطلق و قطعی در مال خود تصرف کند بدون اجازه شوهر در مال خود تصرف کند، اگر نادان و ناخرد نباشد، وگرنه جایز نیست.

باب: خدمتکاری زن به شوهر و کسانی که شوهر سرپرستی آنها را به عهده دارد]

۳۰- جابر بن عبدالله رضی الله عنه گوید: «هلك أبي وترك سبع بنات أو تسع، فتزوجت امرأة ثيباً فقال لي رسول الله صلى الله عليه وسلم: تزوجت يا جابر؟ فقلت: نعم، فقال: بكرة أم ثيباً؟ قلت: بل ثيباً، قال: فهلا جارية تلاعبها وتلاعبك، وتضحكها وتضحكك؟ قال: فقلت له: إنَّ عبدالله هلك وترك بنات، وإني كرهت أن أجيئن بمثلهن، فتزوجت امرأة تقوم عليهن وتصلحن، فقال: بارك الله لك، أو خيراً^۱».

پدرم فوت کرد و هفت یا نه دختر به جا گذاشت، و من با زنی ثیبه (بیوه) ازدواج کردم، رسول الله صلی الله علیه و آله به من گفت: ای جابر! آیا ازدواج کرده‌ای؟ گفتم: بلی، آنحضرت صلی الله علیه و آله فرمود: باکره یا ثیبه (با دختر و یا با زن)؟ گفتم با ثیبه، فرمود: آیا با دختری ازدواج نکردی که با او بازی کنی و او با تو بازی کند، و با او بخندی، و او با تو بخندد؟ جابر: به آنحضرت صلی الله علیه و آله گفتم: عبدالله (پدرم) فوت کرد و دخترها را بجا گذاشت، و کراهت داشتم که مانند آنها با دختری ازدواج کنم، پس با زنی ازدواج کردم تا سرپرستی آنها را به عهده بگیرد، رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: خدا به تو برکت دهد، یا فرمود: خوب کردی.

و در حدیث دیگری آمده که رسول الله صلی الله علیه و آله وقتی برای زنان خطبه ویژه‌ای خواند فرمود: صدقه بدهید: زن گوشواره و انگشتر خود را می‌انداخت و بلال رضی الله عنه آن را در جامه‌ی خود جمع می‌کرد، و این دلالت بر این دارد که بدون اجازه شوهر بوده است.

^۱ - متفق علیه.

باب: واجب بودن نفقه زن و فرزندان بر شوهر

۳۱- عائشه رضی الله عنها روایت می کند که: «أَنَّ هِنْدًا بِنْتَ عَتَبَةَ قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ أَبَا سَفِيَانَ رَجُلًا شَحِيحًا، وَلَيْسَ يَعْطِينِي مَا يَكْفِينِي وَوَلَدِي إِلَّا مَا أَخَذْتُ مِنْهُ وَهُوَ لَا يَعْلَمُ، فَقَالَ: خُذِي مَا يَكْفِيكَ وَوَلَدَكَ بِالْمَعْرُوفِ»^۱.

هند دختر عتبه گفت: ای رسول الله! ابوسفیان مرد بخیلی است، و به من چیزی که کفایت خود و فرزندم باشد نمی دهد، مگر آنچه که من بدون علم او از او بگیرم، و او نداند.

حضرت صلی الله علیه و آله فرمود: آنچه که برای خود و فرزندان کفایت کند بطور معروف (عدم اسراف) از او بگیر، (و مهم نیست که او نداد).

باب: تحریم تغییر دادن خلق و آفریده خدا برای خوشگلی و زینت و آرایش

۳۲- از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت است که گفت: «لَعَنَ اللَّهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ، وَالنَّامِصَاتِ وَالْمُتَمَصِّمَاتِ، وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحَسَنِ الْمَغْيِرَاتِ خَلَقَ اللَّهُ، مَا لِي لَا أَلْعَنُ مَنْ لَعَنَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَهُوَ فِي كِتَابِ اللَّهِ: ﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾»^۲.

خداوند خالکوب و خالکوب کننده و نامص (باریک کردن ابرو، و کسیکه برای دیگری اینکار را انجام می دهد) و کسانی که بین دندان های خود فاصله قرار می دهند، و می گشایند (برای زیبایی) و اینها همه از تغییر خلق و آفریده خداست، لعنت کرده است، پس چرا من کسانی که پیامبر آنها را لعنت کرده، لعنت نکنم، و آنها در کتاب خداست که می فرماید: آنچه را رسول خدا برای

^۱ - متفق علیه.

^۲ - متفق علیه.

شما آورده بگیرید (و اجرا کنید) و آنچه نهی کرده خوداری ننمائید، و از (مخالفت) خدا بپرهیزید.

اباب: منع کردن زن از پوشیدن لباس‌های تنگ که حجم جسم را نمایان می‌کند، و از لباس‌های شفاف که جسم را آشکار می‌نماید، و از لباس‌های کوتاه که تمامی جسم را نمی‌پوشاند، و از جمع کردن مو بر بالای سر (کاکل) و حرام بودن همه اینها]

۳۳- ابوهیره رضی الله عنه روایت می‌کند که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند: «صنفان من أهل النار لم أرهما: قوم معهم سیاط كأذنان البقر یضربون بها الناس، ونساء کاسیات عاریات ممیلات مائلات رؤوسهن كأسنمة البخت المائلة، لا یدخلن الجنة ولا یجدن ریجها، وإن ریجها لیوجد من مسیرة کذا وکذا»^۱.

دو صنف از اهل آتش‌اند که آنها را ندیده‌ام، مردمانی هستند که تازیانه دارند مانند دم گاو، با آن به مردم می‌زنند، و زنانی هستند برهنه و عریان که لباس‌های تنگ و شفاف و کوتاه بر تن می‌کنند، و از طاعت و فرمان خدا منحرف‌اند، و زنان دیگر را بطرف خود کشانده فاسد می‌کنند، و (موی) سرشان مانند سنام و کوهان شتر است که به اینطرف و آنطرف می‌رود، اینها به بهشت داخل نمی‌شوند، و بوی بهشت هم به مشامشان نمی‌رسد، در حالیکه بوی بهشت از مسافت چنین و چنان به مشام می‌رسد.^۲

^۱ - مسلم.

^۲ - در روایتی است که بوی بهشت از مسافت چهل سال به مشام می‌رسد.

کاسیات: زنی که لباس‌های تنگ و شفاف و کوتاه می‌پوشد.

مائلات: از طاعت و فرمان خدا منحرف هستند.

ممیلات: غیر از خود زنان دیگر را به طرف خود و عمل خود می‌کشاند (و فاسد می‌کنند).

اباب: نهی کردن زن از رساندن موهای غیر، و موهای جعلی آوردن و زیاد کردن مو با آن موهای دروغین و بیان اینکه این عمل از اخلاق یهودیان است]

۳۴- سعید بن المسیب رضی الله عنه گوید: معاویه رضی الله عنه به مدینه آمد و خطبه خواند و کبه‌ای از مو بیرون آورد و گفت: فکر می‌کردم بجز یهود کسی دیگر اینکار را نمی‌کند، به رسول الله صلی الله علیه و آله این کار (رسیدن مو به موی سر زن) رسید، و آن را جعلی و زور نامید.
کبه: موی روی هم ریخته.

و در روایتی: «أَنَّ مَعَاوِيَةَ قَالَ ذَاتَ يَوْمٍ: إِنَّكُمْ قَدْ أَحْدَثْتُمْ زِيَّ سَوْءٍ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنِ الزُّورِ، قَالَ: وَجَاءَ رَجُلٌ بَعْضًا عَلَى رَأْسِهَا خُرْقَةٌ، قَالَ مَعَاوِيَةُ: أَلَا وَهَذَا الزُّورُ، قَالَ قَتَادَةُ (الرَّوَايَةُ عَنْ سَعِيدٍ) يَعْنِي مَا تَكْثُرُ بِهِ النِّسَاءُ أَشْعَارَهُنَّ مِنَ الْخُرْقِ»^۱.

روزی معاویه رضی الله عنه گفت: بین شما لباسی بدی ظاهر شده و پدید آمده، پیامبر صلی الله علیه و آله از دروغ و باطل نهی کرده است، این المسیب گوید: در این حال مردی وارد شد و عصایی داشت و بر سر و نوک عصا تکه پارچه‌ای بود، معاویه گفت: این همان زور و جعلی و دروغ و باطل است.
قتاده راوی حدیث از سعید بن المسیب گفت: یعنی آنچه زنان به موهای خود از تکه پارچه‌ها وصل می‌کنند.

البخت: نوعی از شتر است که کوهان و سنام بزرگ دارد.

السنام: کوهان شتر.

^۱ - مسلم.

اباب: نهی زنان در جعلی کردن لباس و تظاهر به آنچه به آنها داده نشده |

۳۵- از عائشه رضی الله عنها: «أَنَّ امْرَأَةً قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَقُولُ إِنَّ زَوْجِي أَعْطَانِي مَا لَمْ يَعْطِنِي؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمَتَشَبِعُ بِمَا لَمْ يَعْطِ كَلَابِسُ ثَوْبِي زُورًا»^۱.

زنی به رسول الله صلی الله علیه و آله گفت: (به زن شوهرم می گویم) که شوهرم به من (این و آن) را داده، در حالیکه در حقیقت چیزی به من نداده، (کنایه از افتخارکردن مقابل زن شوهر)، رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند: تظاهرکننده به آنچه به او داده نشده مانند کسی است که لباس دروغین پوشیده^۲.

اباب پوشیدن زنان کفش های بلند و بیان اینکه این عمل از کردار زنان یهود است |

۳۶- أبو سعید الخدری رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله روایت می کند که فرمودند: «كَانَتْ امْرَأَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ قَصِيرَةً تَمْشِي مَعَ امْرَأَتَيْنِ طَوِيلَتَيْنِ فَاتَّخَذَتْ رَجُلَيْنِ مِنْ خَشَبٍ، وَخَاتَمًا مِنْ ذَهَبٍ مُغْلَقٍ مُطْبِقٍ ثَمَّ حَشْتَهَ مَسْكَأً، وَهُوَ أَطْيَبُ

^۱ - متفق علیه.

^۲ - در فتح الباری شرح صحیح البخاری ۳۱۷-۳۱۸ آمده که: تظاهرکننده به آرایش و زینت به آنچه نزد او نیست، مانند زنی است که نزد مردی است، و این مرد زن دیگری دارد، پس این زن نزد زن دیگر ادعا و افتخار می کند من نزد شوهرم چنین و چنان هستم (کنایه از اینکه مرا بیشتر دوست دارد و به من چیزها می دهد) و نزد او مقام و منزلتی خیلی خوب دارم، می خواهد که زن دیگر را به خشم و غضب بیاورد. و قول: (کلابس ثوبی الزور): مانند مردی است که لباس زاهدان و پارسایان و پرهیزکاران می پوشد، و به مردم نشان می دهد که از جمله آنهاست، ولی در حقیقت امر چنین نیست.

و امام خطابی می گوید: مقصود از لباس مَثَل است، و معنای آن این که دروغگو است.

الطیب، فمرت بین امرأتین فلم یعرفوها، فقالت بیدها هکذا، ورفض شعبة (أحد الرواة) یده^۱.

زنی از زنان بنی اسرائیل کوتاه‌قد بود، و با دو زن بلندقد می‌رفت، این زن دو پای تخته‌ای و یک انگشتر از طلا که بسته بود برای خود گرفت و آن را پر از عطر مشک نمود، و مشک از بهترین عطرهاست، پس بین آن دو زن بلندقد رفت و آنها او را نشناختند، و زن با دست خود به طرف آنها اشاره کرد^۲.

اباب: نهی کردن زن از اینکه موی سر خود را در حج و غیر از حج بتراشد]

۳۷- از ابن عباس رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند: «لیس علی النساء الحلق، إنّما علی النساء التقصیر»^۳.
بر زنان تراشیدن سر جایز نیست، بلکه بر آنها جایز است که موهای خود را کوتاه کنند.

^۱- مسلم.

^۲- در شرح امام نووی بر صحیح مسلم ۹/۱۵ چنین آمده: حکم این عمل که زن انجام داد در شریعت اسلام اگر قصد و نیت او خوب باشد مانند اینکه پوشیدن خود را بخواهد تا اذیت و آزار نبیند، جایز است، اما اگر قصد افتخار و تکبر و تشبه به کسانی که کامل هستند و بلند قد می‌باشند را داشته باشد، و مردان را گول بزند که او بلند قد است، این عمل حرام است.

^۳- حسن أخرجه أبوداود والدارقطنی والطبرانی وأخرجه الترمذی والنسائی من حدیث علی رضی الله عنه.

باب: رنگ کردن دست‌ها و پاهای زن

۳۸- از عائشه رضی الله عنها روایت است که: «أومت امرأة من وراء ستر بيدها كتاب إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقبض النبي صلى الله عليه وسلم يده، فقال: ما أدري أيد رجل أم يد امرأة قالت: بل امرأة، قال: لو كنت امرأة لغيّرت أظفارها، يعني بالحناء»^۱.

زنی با دست خود از پشت پرده و حجاب نامه‌ای را به رسول الله صلی الله علیه و آله داد، آنحضرت صلی الله علیه و آله دست خود را کشید، و آن را نگرفت، و فرمود: نمی‌دانم این دست مردی است یا دست زن، زن گفت: بلکه دست زن است، آنحضرت صلی الله علیه و آله در جواب فرمود: اگر دست زن بود ناخن‌های خود را با حنا تغییر می‌داد^۲.

باب: پوشاندن زن صورت خود را در حضور مردان نامحرم، ولی اگر مرد نامحرم نبود جایز است صورت خود را نمایان کند

۳۹- از عبدالله بن عمر رضی الله عنهما روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند: «لا تنتقب المرأة المحرمة ولا تلبس القفازين»^۳.
زنی که در احرام است صورت خود را با نقاب و روبند نپوشاند، و همچنین دستکش دست نکند^۱.

^۱ - حسن أخرجه أبو داود والنسائي.

^۲ - کنایه بر انکار آنحضرت صلی الله علیه و آله بر زن است که چرا ناخن‌های خود را با حنا رنگ نکرده، چون آنحضرت صلی الله علیه و آله ندانست که این دست زن است یا دست مرد، به همین سبب دست خود را کشید و نامه را نگرفت که مبدا دست زن باشد، و او صلی الله علیه و آله با زنان دست نمی‌گیرد، و بیعت با دست نمی‌کند، بلکه بیعت او با زنان با سخن است.

^۳ - البخاری.

باب: برای زن پوشیدن لباس حریر (أبریشم) و طلا جایز است |

۴۰- از ابو موسی الأشعری رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند:

«حرم لباس الحریر والذهب علی ذکور أمتی، وأحل لإنائهم»^۲.

پوشیدن لباس حریر و طلا برای مردان امت من حرام شده است، و برای زنان حلال است.

باب: پوشیدن لباس معصر و مانند آن برای زنان مباح است |

۴۱- عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنه روایت می کند که: «رأى النبي

صلى الله عليه وسلم عليّ ثوبين معصفرين فقال: أممك أمرتك بهذا؟ قلت: أغسلهما، قال: بل أحرقهما»^۳.

پیامبر صلی الله علیه و آله دو لباس معصر^۴ را بر تن من دید، و فرمود: مادرت به تو امر کرده که این را بپوشی؟ (یعنی این عمل را انکار کرد)، گفتم: آن را می شویم؟ فرمود: بلکه آن را بسوزان.

^۱- این در هنگام احرام و نبودن مرد نامحرم است، و اگر مرد نامحرم حضور داشته باشد بایستی زن صورت خود را بپوشاند، حال در لباس احرام باشد و یا خیر.

^۲- حسن صحیح أخرجه أحمد والترمذی والنسائی.

^۳- مسلم.

^۴- الثوب المعصر: لباسی که با عصف رنگ شده است.

العصف: گیاهی است که در زمین عرب است و با آن رنگ می کنند، و دو رنگ است سرخ و زرد.

أممک أمرتك: امام نووی گوید: معنای این جمله این است که: این لباس زنانه است.

باب: بر حذر داشتن زنان از نمایان کردن زینت و آرایش خود برای مردان نامحرم، طلا و لباسی که با رنگ (معصفر) سرخ و زرد و مانند آن باشد]

۴۲- از أبوهیره رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: «ویل للنساء من الأحرین الذهب والمعصفر»^۱.

وای بر زنانی (که دو چیز سرخ را برای مردان اجانب و نامحرم نمایان می‌کنند) طلا و لباس سرخ رنگ خود را.

باب حرام بودن تشبیه زن با مردان در لباس و حرکت و سخن و مانند اینها]

۴۳- عبدالله بن عباس رضی الله عنهما روایت می‌کند که: «لعن رسول الله صلی الله علیه وسلم المتشبهین من الرجال بالنساء والمتشبهات من النساء بالرجال»^۲.
پیامبر صلی الله علیه و آله زنانی که خود را به مردان همانند می‌کنند، و مردانی که خود را به زنان همانند می‌کنند لعنت فرموده است.
والحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات، وصلى الله على محمد وآله وصحبه وسلم.

^۱- إسناده جيد، أخرجه ابن حبان والبيهقي في شعب الإيمان.

^۲- البخاری.